

Tình huống 1:

Ruộng nhà ông Phương vụ hè thu năm nay có chuột tràn đồng. Xót đám ruộng ông làm bấy điện. Một số ruộng gần đường đi lại đặt thông báo có bấy điện. Nghĩ ruộng của mình nằm giữa các ruộng khác, không ai đi vào, ông Phương không đặt biển báo, không mắc đèn làm hiệu ban đêm. Lịch kéo điện của ông Phương từ 19g đến 5g sáng hôm sau, an toàn được 1 tuần, đến ngày 11/06/2007, từ ruộng lúa nhà ông Phương bốc mùi nồng nặc. Dân trong ấp ứa ra. Giữa ruộng lúa xanh cao khoảng 40 cm, xác một người nằm sắp đã trương phình. Đó là anh Phạm Văn Linh, 23 tuổi, người cùng ấp.

Hỏi ông Phương có phạm tội hay không? Trường hợp có phạm tội thì phạm tội gì? Dấu hiệu nhận biết?

Giải:

Ông Phương có vi phạm pháp luật, vì trường hợp của ông Phương đã có đủ 4 yếu tố:

1. Mặt khách quan:

- Hành vi trái pháp luật: đặt bấy điện ra ruộng, không đặt biển báo
- Hậu quả: gây chết người (anh Nguyễn Văn Linh, 23 tuổi, người cùng ấp)
- Mối quan hệ nhân quả: đặt bấy điện => chết người
- Các yếu tố khách qua khác:
  - o Thời gian: bấy điện từ 19g đến 5g sáng, an toàn được 1 tuần, đến ngày 11/06/2007
  - o Địa điểm: ruộng ông Phương
  - o ...

2. Mặt chủ quan:

- Lỗi: cố ý gián tiếp (khi thực hiện ô Phương biết trước đây là hành vi gây nguy hiểm cho xã hội, không mong muốn, nhưng có ý thức bỏ mặc cho hậu quả xảy ra)
- Động cơ, mục đích: giết chuột, không nhằm mục đích giết người

3. Khách thể:

- Xâm phạm quyền được bảo vệ tính mạng, sức khỏe của anh Linh
- Vi phạm nguyên tắc an toàn khi sử dụng điện

4. Chủ thể: Ô Phương: đủ độ tuổi, khả năng nhận thức và điều khiển hành vi có năng lực trách nhiệm pháp lý

Ô Phương đã vi phạm pháp luật hình sự, chịu trách nhiệm pháp lý Hình sự và Dân sự.

Tình huống 2:

Tối ngày 24/4/2002, Nguyễn Văn K đang ở nhà thì thấy có người gọi ngoài ngõ. K ra xem ai gọi mình, nhưng do trời tối, chưa nhìn thấy ai thì bất thành linh bị người nhiều người xông vào đâm đá túi bụi, thấy vậy K vội kêu cứu và bỏ chạy nhưng số người này vẫn đuổi theo tấn công. Sẵn có con dao nhíp trong tay, K rút ra nói: “Tao không có thù oán với đứa nào cả, để tao yên. Nếu đứa nào xông vào tao đâm chết”. Những người đuổi theo vẫn lao vào đánh, K bị ngã nhưng chúng vẫn không tha, sẵn có con dao trong tay K đâm ngược lại phía sau, không ngờ trúng tim một người trong bọn chúng chết ngay tại chỗ. Thấy vậy, cả bọn sợ bỏ chạy, sau đó K ra cơ quan Công an trình báo sự việc.

Tại cơ quan công an, K được biết người chết là Nguyễn Văn B người làng bên. Do cảm tức K tìm hiểu yêu đương Nguyễn Thị L là bạn thân của mình nên B đã rủ một số thanh niên trong làng tìm gặp cho K một bài học và dẫn đến sự việc đau lòng như đã nêu trên.

Hỏi K có phạm tội hay không? Trường hợp có phạm tội thì phạm tội gì? Dấu hiệu nhận biết?

Giải:

Anh K có vi phạm pháp luật, vì trường hợp của anh K đã có đủ 4 yếu tố:

1. Mặt khách quan:

- Hành vi trái pháp luật: dùng dao đâm người
- Hậu quả: gây chết người (Nguyễn Văn B người làng bên)
- Mối quan hệ nhân quả: K bị đuổi đánh nên rút dao nhíp ra tự vệ, đâm ngược lại phía sau gây chết người
- Các yếu tố khách quan khác:
  - o Thời gian: tối ngày 24/4/2002
  - o Địa điểm: ngoài ngõ nhà K
  - o Công cụ gây án: con dao nhíp...

2. Mặt chủ quan:

- Lỗi: cố ý trực tiếp (khi dùng dao tự vệ K biết trước đây là hành vi gây nguy hiểm, thấy trước hậu quả, nhưng vẫn thực hiện)

- Động cơ, mục đích: tự vệ khi bị đánh

3. Khách thể:

- Xâm phạm đến quyền được bảo vệ tính mạng của Nguyễn Văn B
- Vượt quá giới hạn phòng vệ chính đáng, hành vi chống trả rõ ràng quá mức không cần thiết, gây nguy hiểm.

4. Chủ thể: anh K, đủ tuổi, đủ khả năng nhận thức và điều chỉnh hành vi, có năng lực trách nhiệm pháp lý

Anh K vi phạm pháp luật hình sự, chịu trách nhiệm pháp lý hình sự.

Tình huống 3:

Trong kỳ World Cup năm 2006, Nguyễn Văn X là sinh viên trường Cao đẳng kinh tế đã tham gia chơi cá độ bóng đá, kết quả sau mùa World Cup tổng dư nợ của X do thua độ đã lên đến 20 triệu VN đồng. Trước sức ép của chủ nợ, X đã liều mình lấy trộm 5 cái máy chiếu của trường CĐ kinh tế, với tổng giá trị ước tính là 25 triệu, vì chưa tìm được nơi tiêu thụ nên X mang tất cả về cất giấu tại nhà. Mẹ X là bà Lê Thị Y đã phát hiện ra hành vi của con, khuyên X mang trả máy lại cho trường không được, bà đành giúp con giữ kín bí mật này vì ngoài bà chưa ai biết việc X đã làm.

Hỏi X và bà Y có phạm tội hay không? Trường hợp có phạm tội thì phạm tội gì? Dấu hiệu nhận biết?

Giải:

Đối với hành vi của X: là hành vi vi phạm pháp luật

1. Mặt khách quan:

- Hành vi trái pháp luật: lấy trộm 5 máy chiếu của trường cao đẳng Kinh tế
- Hậu quả: gây thiệt hại tổng ước tính 25 triệu
- Mối quan hệ nhân quả: X tham gia cá độ bóng đá, nợ 20 triệu, trước sức ép của chủ nợ, X đã liều mình lấy trộm 5 máy chiếu của trường cao đẳng kinh tế

2. Mặt chủ quan:

- Lỗi: cố ý trực tiếp (nhận thức rõ hành vi của mình, thấy trước hậu quả nhưng vẫn thực hiện)
- Động cơ, mục đích: lấy trộm tài sản để trả nợ

3. Khách thể: Xâm phạm tới quan hệ sở hữu tài sản, lén lút lấy trộm, chiếm đoạt tài sản của người khác. Tội trộm cắp tài sản.
4. Chủ thể: Nguyễn Văn X là sinh viên, đủ tuổi, đủ khả năng nhận thức và điều chỉnh hành vi, có năng lực trách nhiệm pháp lý

Nguyễn Văn X vi phạm pháp luật hình sự, chịu trách nhiệm pháp lý hình sự.

Đối với hành vi của bà Y: là hành vi vi phạm pháp luật

1. Mặt khách quan:
  - Hành vi trái pháp luật: che giấu X là tội phạm trộm cắp tài sản
  - Hậu quả: gây khó khăn trong quá trình điều tra trộm cắp
  - Mối quan hệ nhân quả: khuyên X trả lại tài sản trộm cắp nhưng không được, đành giữ kín bí mật
2. Mặt chủ quan:
  - Lỗi: cố ý trực tiếp
  - Động cơ, mục đích: bao che cho hành vi của con mình
3. Khách thể: che giấu tội phạm sẽ làm ảnh hưởng đến các hoạt động, công việc và quá trình làm việc của cơ quan chức năng
4. Chủ thể: bà Y, có năng lực trách nhiệm pháp lý

Đối tượng được miễn trách nhiệm hình sự của loại tội này là ông, bà, cha, mẹ, con, cháu, anh chị em ruột, vợ hoặc chồng của người phạm tội trừ trường hợp che giấu các tội xâm phạm an ninh quốc gia hoặc tội đặc biệt nghiêm trọng khác.

Vì vậy bà Y được miễn trừ trách nhiệm hình sự.